

«مسئله پدافند غیرعامل مسئله بسیار مهمی است و هر روزی که می‌گذرد بر اهمیت پدافند غیرعامل افزوده می‌شود، یعنی شیوه‌های تهاجم دشمنان به نحوی است که پدافند در مقابل آنها در قالب پدافند غیرعامل کاملاً چپیده و مهم و علمی و همه‌جانبه است.»
مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالی) - ۱۳۹۷/۰۸/۰۶

«... در دفاع، ملت مایکاپرچگی کامل دارد و پنج چیز دیگری تأثیر نمی‌گذارد، این یک و جمهوری اسلامی خود را آماده نگه می‌دارد و آمادگی خود را حفظ می‌کند این هم نکته دوم، همه دستگاه‌های جمهوری اسلامی از وزارت دفاع، سازمان‌های ارتش و سپاه و دیگر دستگاه‌های مختلف باید این را بعنوان یک دستورالعمل بشناسند و آمادگی‌ها را روز به روز افزایش دهند.»
مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالی) در دیدار با فرماندهان و مسئولین ارتش جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۴/۱۱/۲۰

تصویب‌نامه

وزیر محترم کشور

وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

رئیس محترم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

معاون محترم هماهنگ کننده ستاد کل نیروهای مسلح

رئیس محترم سازمان پدافند غیرعامل کشور

سلام علیکم

با صلوات بر محمد و آل محمد و احترام؛ شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله‌العالی) در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ تشکیل و دستورالعمل تامین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت موضوع ماده نه اساسنامه، پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به شرح زیر تصویب نمود:

دستورالعمل تامین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت

مقدمه

زیرساخت برق، از جمله زیرساخت‌های حیاتی و از اهداف اولیه در زمان جنگ می‌باشد که بدلیل وابستگی سایر زیرساخت‌ها به آن، وقوع تهدیدات بر این صنعت می‌تواند خدمات‌رسانی و کارکرد مراکز وابسته را مختل نموده و پیامدهای امنیتی در سطح ملی به دنبال داشته باشد؛ براین اساس لازم است برای تامین انرژی الکتریکی موردنیاز مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در حوزه‌های کلیدی و زیرساخت‌های تامین‌کننده نیازهای حیاتی و ضروری از قبیل امنیت، بهداشت و درمان، حمل و نقل، غذا و دارو، ارتباطات، انرژی و آب و غیره در شرایط اضطراری، تمهیدات لازم پیش‌بینی شود تا این مراکز بتوانند برای مدت زمان معین و تا بازگشت به شرایط عادی، کارکردهای اصلی خود را حفظ نموده و تداوم خدمات‌رسانی داشته باشند.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات

- ۱) کمیته دائمی: کمیته‌ی دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور
- ۲) سازمان: سازمان پدافند غیرعامل کشور
- ۳) مولد برق اضطراری: مجموعه‌ای از دستگاه‌ها و یا تاسیسات بصورت یک واحد تولید برق است که بهره‌برداری از آن بصورت مستقل و یا متصل به شبکه برق سراسری با رعایت نکات فنی و ایمنی، امکان‌پذیر می‌باشد.
- ۴) مراکز حیاتی: مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، خسارت جبران‌ناپذیری به کشور وارد می‌شود و یا زندگی عادی مردم مختل می‌گردد.
- ۵) مراکز حساس: مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، زیان کلی به کشور وارد می‌شود و یا زندگی مردم تا حدود زیادی مختل می‌گردد.
- ۶) مراکز مهم: مراکزی که چنانچه تمام و یا قسمتی از آن مورد تعرض یا تخریب واقع شود و یا به کنترل دشمن درآیند، مشکلاتی برای کشور ایجاد می‌گردد و یا زندگی بخشی از مردم مختل می‌گردد.
- ۷) مراکز قابل حفاظت: مراکزی که لطمه به آنها می‌تواند وقفه در امور قسمتی از یک شهر ایجاد نماید و نیازهای اصلی مردم، اداره امور شهر و تداوم حیات مردم (شهروندان) به آن وابسته بوده و حفاظت و مراقبت از آنها لازم باشد.
- ۸) مشترکین برق: یک شخص حقیقی یا حقوقی که امکان استفاده مجاز از انرژی الکتریکی از طریق دایرکردن خطوط اتصال انرژی و وسایل اندازه‌گیری لازم، طبق مقررات را دارد.
- ۹) شبکه سراسری: مجموعه مراکز نیروگاهی، پست‌های برق، خطوط، کابل‌ها و سایر تجهیزات که به‌منظور انتقال انرژی از محل تولید تا مصرف‌کننده نهایی متصل شده‌اند و می‌تواند بصورت فراملی، ملی و منطقه‌ای بهره‌برداری شود.
- ۱۰) شرایط اضطراری: وضعیتی از شبکه سراسری که با بروز تهدیدات (قریب‌الوقوع بودن و یا بعد از وقوع آنها) یا حوادث و اتفاقات عامدانه که منجر به اختلال در بخش‌های مختلف تولید، انتقال، توزیع و مراکز کنترل و فرماندهی و توزیع برق ایجاد می‌شود و نیاز به اقدامات فوق‌العاده برای پاسخ دارد.
- ۱۱) کارکرد ضروری: فعالیت‌های مرتبط با بخش‌های اصلی هر مرکز که در زمان اضطرار باید استمرار و تداوم داشته باشند و برای ادامه فعالیت آنها تمهیدات لازم پیش‌بینی گردد.
- ۱۲) دستگاه اجرایی: کلیه وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح و یا ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند. (ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری)

ماده ۲- مبانی استنادی

- ۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - ماده ۵۸
- ۲) قانون تشکیل سازمان پدافند غیرعامل کشور
- ۳) اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور - ماده ۱۰
- ۴) بند "و" از بخش ۱۳-۴-۴ ماده ۳۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴
- ۵) بخشنامه دولت به شماره ۳۶۶۷۵/۱۳۵۸۶۴ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۶
- ۶) ابلاغیه وزارت نیرو به شماره ۹۸۷۸۵/۳۰/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۸
- ۷) ابلاغیه شرکت توانیر به شماره ۱۱/۴۵۰۹/۳۱۳۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۵
- ۸) ابلاغیه وزارت مسکن و شهرسازی به شماره ۱۴۳۲۴/۱۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۸۶/۰۳/۲۹
- ۹) دستورالعمل تامین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس و مهم و ضروری شماره ۱۶۶ مصوب کمیته دائمی ۱۳۹۰

ماده ۳- حوزه شمول

این دستورالعمل برای کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و نیروهای مسلح و مراکز و زیرساخت‌های بخش خصوصی لازم الاجراست.

ماده ۴- هدف

- ۱) حفظ تداوم کارکرد اصلی و استمرار خدمات و پایداری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در شرایط قطع برق
- ۲) پاسخ به شرایط اضطراری و کاهش پیامدهای ناشی از قطع برق در مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت
- ۳) ارتقاء تاب‌آوری و تسهیل مدیریت بحران‌های ناشی از قطع برق در زیرساخت‌های و مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت
- ۴) کمک به شبکه سراسری در شرایط اضطراری و بروز تهدیدات و حوادث عمده

ماده ۵- ضوابط اجرایی

- ۱) وزارت نیرو موظف است نسبت به تهیه و تدوین ضوابط کلی طرح ساماندهی (تجهیز، تکمیل، پایش، ارزیابی، نظارت بر اجرا) و مدیریت ایجاد سامانه برق اضطراری مراکز مشمول این ابلاغیه اقدام نماید.
- ۲) کلیه مشمولین این ابلاغیه ملزم به تهیه، تامین و تکمیل کلیه نیازمندی‌ها و تجهیزات موردنیاز مولد برق اضطراری برای مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت خود برابر ضوابط ابلاغی وزارت نیرو می‌باشند.
- ۳) نوع و ظرفیت موردنیاز مولد برق اضطراری برای مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت به میزانی که آن مرکز پایداری، تداوم چرخه خدمت‌رسانی و استمرار تولید را حفظ نماید با پیشنهاد مرکز و تأیید وزارت نیرو تعیین می‌گردد.
- ۴) تضمین تداوم تولید برق و تامین سوخت موردنیاز مولدهای اضطراری تا یک هفته (مطابق با ابلاغیه وزارت نیرو) برعهده سازمان مربوطه و الزامی است.
- ۵) به‌منظور پایش و کنترل وضعیت مراکز و زیرساخت‌های کشور از نظر میزان آمادگی پاسخ به شرایط ناشی از قطع برق و تسهیل در مدیریت شرایط اضطراری کشور، وزارت نیرو موظف است ظرف یکسال نسبت به راه‌اندازی سامانه مدیریت و ثبت اطلاعات مولدهای برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت در سراسر کشور اقدام نماید بطوری‌که تا انتهای سال ۱۴۰۲ امکان تشخیص و ارزیابی وضعیت مراکز حیاتی، حساس و مهم و قابل حفاظت از نظر میزان آمادگی آنها در تامین برق موردنیاز خود، فراهم گردد.

تبصره: کلیه مراکز و دستگاه‌های اجرایی مشمول این دستورالعمل با همکاری وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه موظفند اطلاعات مربوط به تجهیزات تولید برق حوزه مأموریت خود را با رعایت نکات حفاظتی و رعایت آیین‌نامه صیانت و حفاظت از اطلاعات، اسناد و مدارک پدافند غیرعامل طرح‌ها و پروژه‌های زیرساخت‌ها، مراکز و تاسیسات حیاتی، حساس و مهم - مصوبه شماره ۱۰۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۴ کمیته دائمی - در سامانه مذکور ثبت نمایند.

۶) وزارت نیرو موظف است نسبت به بازدید سامانه برق اضطراری مراکز مشمول اقدام و از آمادگی آنها اطمینان حاصل نماید، دستگاه‌های اجرایی مشمول، بخش‌های خصوصی و اتحادیه‌های صنفی در اینخصوص با وزارت نیرو همکاری نمایند.

۷) اجرای رزمایش‌های دوره‌ای برای دستگاه‌های اجرایی دارای مراکز حیاتی و حساس هر ۶ ماه و برای دستگاه‌های اجرایی دارای مراکز مهم و قابل حفاظت هر سال، یک بار تعیین می‌گردد؛ وزارت نیرو موظف است ارزیابی سالانه از آمادگی مولدهای برق اضطراری در دستگاه‌های اجرایی و مراکز مشمول این ابلاغیه را به دبیرخانه کمیته دائمی گزارش نماید.

- ۸) ارتقاء رتبه کاری، احراز صلاحیت‌ها یا اخذ پروانه کاری برای کلیه مراکز تحت شمول این ابلاغیه مشروط به رعایت و اجرای این دستورالعمل می‌باشد.
- ۹) تعیین سطح مراکز به حیاتی، حساس، مهم یا قابل حفاظت با پیشنهاد کمیته پدافند غیرعامل دستگاه‌ها و تصویب آن توسط سازمان انجام می‌گیرد.
- ۱۰) وزارت نیرو و نفت با همکاری سازمان موظفند سیاست‌های حمایتی و تشویقی در راستای اجرای بهینه این دستورالعمل به‌گونه‌ای تهیه و تنظیم نمایند تا ضمن تشویق مشترکین برق غیردولتی و بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در اجرای طرح مولدهای تولید برق اضطراری مراکز و زیرساخت‌های کشور با بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های ایجاد شده در شرایط عادی، آمادگی لازم برای مقابله با شرایط اضطراری ایجاد گردد.
- ۱۱) وزارت صمت و وزارت نیرو موظفند شرایط لازم را برای توسعه ظرفیت‌های تولید داخل تجهیزات موردنیاز مولدهای برق اضطراری نظیر انتقال دانش و فناوری مولدهای اضطراری، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در این حوزه و بومی‌سازی انواع مولدهای برق اضطراری را فراهم نمایند.
- ۱۲) دستگاه‌های اجرایی موظفند اعتبار موردنیاز تامین مولد برق اضطراری مراکز در حال بهره‌برداری را در بودجه سالانه خود پیش‌بینی و در موافقت‌نامه با سازمان برنامه و بودجه درج کنند.
- ۱۳) شرکت‌های دولتی، بانک‌ها، بیمه‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت‌های مربوط به بخش خصوصی و تعاونی نهاد‌های عمومی غیردولتی موظف‌اند اعتبار موردنیاز تامین مولد برق اضطراری مربوط به مراکز مشمول خود را از محل منابع داخلی شرکت پیش‌بینی و تامین کنند.

تبصره: سازمان می‌تواند هزینه‌های مربوط به تجهیز و تامین برق پشتیبان مراکز و تاسیسات بخش‌های عمومی غیردولتی و خصوصی را بعنوان هزینه مورد قبول مالیاتی، منظور نموده و به مراجع ذی‌ربط اعلام نماید.

ماده ۶- مسئولیت و نظارت

- ۱) مسئولیت اجرای این دستورالعمل برعهده بالاترین مقام هر دستگاه اجرایی می‌باشد.
- ۲) نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل برعهده سازمان می‌باشد که با استفاده از ظرفیت تمامی دستگاه‌های اجرایی انجام می‌شود و همه دستگاه‌های کشوری و لشکری موظف به همکاری و تعامل با سازمان در این خصوص می‌باشند.
- ۳) نظارت بر اجرای این دستورالعمل در استان‌ها برعهده استاندار بعنوان رئیس کمیته پدافند غیرعامل استان و در شهرستان برعهده فرماندار بعنوان رئیس کمیته پدافند غیرعامل شهرستان است.
- ۴) در مراکز نظامی و انتظامی، بخش‌های مهندسی و پدافند غیرعامل هر ستاد، ضمن پیگیری تامین مولدهای برق اضطراری هر مرکز متناسب با کارکردهای ضروری و موردنیاز، آمادگی آنها را به‌صورت دوره‌ای و منظم، مورد ارزیابی قرار داده و به‌طور سالانه به ستاد کل نیروی‌های مسلح گزارش کنند؛ ستادکل نیروهای مسلح گزارش تجمیعی از اجرای این دستورالعمل در مراکز نظامی و انتظامی را به سازمان اعلام می‌کند.
- ۵) وزارت نیرو موظف است هرگونه قصور و کوتاهی در اجرای این دستورالعمل در زیرساخت‌های پرخطر و مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظتی که قطع برق احتمال وقوع تهدیدات و مخاطرات در آن را افزایش می‌دهد را به سازمان گزارش نماید؛ سازمان بعنوان راهبر، هادی و ناظر اجرای مقررات و ضوابط پدافند غیرعامل گزارش تخلفات صورت گرفته را به مراجع قضایی ذی‌ربط اعلام می‌نماید.
- ۶) قوه قضاییه مستنکفین از این دستورالعمل را به تشخیص سازمان، پیگیری قضایی نموده و وفق مقررات و قوانین امنیتی و دفاعی، اقدام قضایی مناسب انجام می‌شود.

فرماندهی کل قوا کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

شماره: ۱۶۰/۱/۲۳۲۵

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۳

پیوست: ندارد

ماده ۷- این دستورالعمل در هفت ماده و چهل و چهار بند و دو تبصره در شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیرعامل کشور به تاریخ بیست و نهم آذرماه سال یک هزار و چهارصد و یک هجری شمسی به تصویب رسید.

دستورالعمل تامین برق اضطراری مراکز حیاتی، حساس، مهم و قابل حفاظت مشتمل بر هفت ماده و چهل و چهار بند و دو تبصره که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ در شصت و نهمین جلسه کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره یک ماده نه اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) جهت اجرا ابلاغ می گردد. اهـ

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیرعامل کشور

سرلشکر پاسدار محمد باقری

دبیرخانه وزارت کشور

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

شماره ثبت: ۲۳۸۹۹۱

گیرندگان:

۱. سردار رئیس محترم دفتر فرماندهی معظم کل قوا جهت استحضار معظم له.
۲. دفتر رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۳. دفتر رئیس محترم قوه قضائیه جهت استحضار.
۴. دفتر رئیس محترم مجلس شورای اسلامی جهت استحضار.
۵. سردار فرمانده محترم قرارگاه مرکزی حضرت خاتم الانبیاء (ص) جهت استحضار.
۶. وزیر محترم امور خارجه - جناب آقای دکتر حسین امیرعبداللهیان.
۷. وزیر محترم آموزش و پرورش - جناب آقای دکتر یوسف نوری.
۸. وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات - جناب آقای دکتر عیسی زارع پور.
۹. وزیر محترم اطلاعات - حجت الاسلام والمسلمین سید اسماعیل خطیب.
۱۰. وزیر محترم اقتصاد و دارایی - جناب آقای دکتر احسان خاندوزی.
۱۱. وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - جناب آقای دکتر بهرام عین الهی.
۱۲. وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی - جناب آقای دکتر محمدهادی زاهدی وفا.
۱۳. وزیر محترم جهاد کشاورزی - جناب آقای دکتر سیدجواد ساداتی نژاد.
۱۴. وزیر محترم کشور - سردار سرتیپ پاسدار دکتر احمد وحیدی.
۱۵. وزیر محترم دادگستری - جناب آقای دکتر امیرحسین رحیمی.
۱۶. وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی.
۱۷. وزیر محترم راه و شهرسازی - جناب آقای مهندس مهرداد بذرپاش.
۱۸. وزیر محترم وزارت صنعت و معدن و تجارت - جناب آقای دکتر سیدرضا فاطمی امین.
۱۹. وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری - جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل.
۲۰. وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی - جناب آقای دکتر محمد مهدی اسماعیلی.
۲۱. وزیر محترم میراث فرهنگی و گردشگری - جناب آقای دکتر سیدعزت اله ضرغامی.
۲۲. وزیر محترم نفت - جناب آقای مهندس جواد اوجی.
۲۳. وزیر محترم نیرو - جناب آقای مهندس علی اکبر محرابیان.
۲۴. وزیر محترم ورزش و امور جوانان - جناب آقای دکتر سیدحمید سجادی هزاوه.
۲۵. امیر فرمانده محترم کل ارتش جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۲۶. سردار فرمانده محترم کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی جهت استحضار.
۲۷. سردار فرمانده محترم نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران جهت استحضار.
۲۸. سردار رئیس محترم سازمان بسیج مستضعفین جهت استحضار.
۲۹. رئیس محترم سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - جناب آقای دکتر پیمان جبلی.
۳۰. رئیس محترم سازمان انرژی اتمی ایران - جناب آقای مهندس محمد اسلامی.
۳۱. رئیس محترم سازمان محیط زیست کشور - جناب آقای علی سلاجقه.
۳۲. رئیس محترم کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - جناب آقای دکتر علی صالح آبادی.
۳۳. رئیس محترم سازمان تبلیغات اسلامی - حجت الاسلام والمسلمین محمد قمی.
۳۴. دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین
۳۵. دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف)
۳۶. دبیرخانه شورای عالی فضای مجازی
۳۷. دبیرخانه شورای عالی معماری و شهرسازی ایران
۳۸. دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور